

Αναγνώριση προσώπων στην Οδύσσεια και στο δημοτικό τραγούδι

Αφού μελετήσουμε προσεκτικά το δημοτικό τραγούδι που ακολουθεί προβληματιζόμαστε για τα εξής:

- α) Ποιες θεματικές ομοιότητες και διαφορές παρουσιάζει η αναγνώριση του Οδυσσέα από την Πηνελόπη σε σχέση με την αναγνώριση του ζευγαριού του δημοτικού τραγουδιού;
- β) Ποιες εκφραστικές ομοιότητες και διαφορές παρουσιάζει η αναγνώριση του Οδυσσέα από την Πηνελόπη σε σχέση με την αναγνώριση του ζευγαριού του δημοτικού τραγουδιού;
- Καταγράφουμε τις απαντήσεις μας σε μορφή παρουσίασης, αξιοποιώντας παραδείγματα, και παρουσιάζουμε τις απαντήσεις μας στην ολομέλεια της τάξης. Μπορούμε να δουλέψουμε σε μικρές ομάδες, αξιοποιώντας για τη δημιουργία της παρουσίασης σε κοινόχρηστο έγγραφο.

«Ο γυρισμός του ξενιτεμένου» (δημοτικό τραγούδι)

Ερόδισε γ' η ανατολή και ξημερώνει η δύση,[...]
 παν τα πουλάκια στη βοσκή κι οι λυγερές στη βρύση.
 Βγαίνω κι εγώ κι ο μαύρος μου και τα λαγωνικά μου.
 Βρίσκω μια κόρη πόπλενε σε μαρμαρένια γούρνα.
 Τη χαιρετάω, δε μου μιλεί, της κρένω, δεν μου κρένει.
 – Κόρη, για βγάλε μας νερό, την καλή μοίρα να 'χεις,
 να πιω κι εγώ κι ο μαύρος μου και τα λαγωνικά μου.
 Σαράντα σίκλους¹ έβγαλε, στα μάτια δεν την είδα,
 κι απάνω στους σαρανταδυό τη βλέπω δακρυσμένη.
 – Γιατί δακρύζεις, λυγερή, και βαριαναστενάζεις;
 Μήνα πεινάς, μήνα διψάς, μην έχεις κακή μάνα;
 – Μήτε πεινώ, μήτε διψώ, μήτ' έχω κακή μάνα.
 Ξένε μου, κι αν εδάκρυσα κι αν βαριαναστενάζω,
 τον άντρα 'χω στην ξενιτειά και λείπει δέκα χρόνους [...].
 – Κόρη μου, ο άντρας σου πέθανε, κόρη μου, ο άντρας σου χάθη-
 τα χέρια μου τον κράτησαν, τα χέρια μου τον θάψαν,
 ψωμί κερύ τού μοίρασα, κι είπε να τα πλερώσεις,
 τον έδωκα κι ένα φιλί, κι είπε να μου το δώσεις.

¹ σίκλους: κουβάδες νερού

- Ψωμί κερι τού μοίρασες, διπλά να σε πλερώσω,
μα για τ' εκείνο το φιλί, σύρε να σου το δώσει.
- Κόρη μου, εγώ είμαι ο άντρας σου, εγώ είμαι κι ο καλός σου.
- Ξένε μου, αν είσαι ο άντρας μου, αν είσαι κι ο καλός μου.
δείξε σημάδια της αυλής και τότες να πιστέψω.
- Έχεις μηλιά στην πόρτα σου και κλήμα στην αυλή σου,
κάνει σταφύλι ροζακί και το κρασί μοσκάτο,
κι όποιος το πιει δροσίζεται και πάλι αναζητά το.
- Αυτά είν' σημάδια της αυλής, τα ξέρει ο κόσμος όλος,
διαβάτης ήσουν, πέρασες, τά-είδες και μου τα λείεις.
Πες μου σημάδια του σπιτιού και τότες να πιστέψω.
- Ανάμεσα στην κάμαρα χρυσό καντήλι ανάφτει,
και φέγγει σου που γδύνεσαι και πλέκεις τα μαλλιά σου,
φέγγει σου τις γλυκές αυγές που τα καλά σου βάζεις.
- Κάποιος κακός μου γείτονας σου τα 'πε και τα ξέρεις.
Πες μου σημάδια του κορμιού, σημάδια της αγάπης.
- Έχεις ελιά στα στήθη σου κι ελιά στην αμασκάλη [...].
- Ξένε μου εσύ είσαι ο άντρας μου, εσύ είσαι κι ο καλός μου.

[πηγή: Ψηφίδες για την ελληνική γλώσσα]

Τίτλος: «**Αναγνώριση προσώπων στην Οδύσσεια και στο δημοτικό τραγούδι**»

Έκδοση: **1.5**

Ημερομηνία: **10/09/2024**

Συντονιστής ομάδας σχεδιασμού και ανάπτυξης: **Κέλλυ Σαρρή Πασχαλίδη**

Δημιουργία: **ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΦΗ**

Το παρόν αναπτύχθηκε στο πλαίσιο της Πράξης «Συγγραφή, Αξιολόγηση και Ένταξη διδακτικών βιβλίων στο Μητρώο Διδακτικών Βιβλίων και στην Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Διδακτικών Βιβλίων» με κωδικό ΟΠΣ (ΜΙΣ) 6010165, του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή 2021-2027» που υλοποιείται από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.

Μητρώο
Διδακτικών
Βιβλίων

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων
και Αθλητισμού

ΙΕΠ **ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ**
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πρόγραμμα
Ανθρώπινο Δυναμικό και
Κοινωνική Συνοχή